

سلامت سازمانی

Organizational Health

جواد فقیهی پور

(کandidای دکتری مدیریت منابع انسانی دانشگاه تهران)

فاطمه خادمی

سرشناسه: فقیهی پور، جواد، ۱۳۶۱.
عنوان و نام پدیدآور: سلامت سازمانی = *Organizational Health* / جواد فقیهی پور،
فاطمه خادمی.

مشخصات نشر: تهران: دارالفنون، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری: ۱۲۶ ص: مصور، جدول، نمودار.
شابک: ۵-۳۵-۸۱۷۱-۶۰۰-۹۷۸: ۱۲۶۰۰۰ ریال.

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص ۱۰۹.

موضوع سازمانی

موضوع: *Organizational*

موضوع: رفتار سازمانی

موضوع: *Organizational Behavior*

شناسه افزوده: خادمی، فاطمه، ۱۳۴۹.

رده‌بندی کنگره: ۳۹۵-۳۷۲/۳۷۱ HD

رده‌بندی دیویی: ۶۵۸/۱

شماره کتابشناسی ملی: ۷۷۱-۴۱

نام کتاب: سلامت سازمانی
مؤلفین: جواد فقیهی پور، فاطمه خادمی

ناشر: دارالفنون

مدیر هنری: فرزانه دلبری

چاپ و صحافی: مجتمع چاپ اول

شابک: ۵-۳۵-۸۱۷۱-۶۰۰-۹۷۸

نوبت چاپ: اول - مهرماه ۱۳۹۵

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۲۶۰۰۰ ریال

© حق چاپ این اثر، برای مؤلفین محفوظ است *

* دفتر مرکزی: تهران، خیابان ۱۲ فروزیدن، کوچه بهشت آیین، پلاک ۳۴، انتشارات دارالفنون *

www.DFNashr.ir

اگر تواز آموختن سربتابی	نجوید سر تو همی سروری را
بسوزند چوب درختان بی بر	سزا خود همین است مری بی بری را
درخت تو گر بار دانش بگیرد	به زیر آوری چرخ نیلوفری را

سخن ناشر

جوامع امروزی متشکل از سازمان های کوچک و بزرگی هستند که هر یک به نوعی، بخشی از نیازهای افراد جامعه را مرتفع می کنند. حال اگر این سازمانها، از مدیریتی کارآمد و اثربخش در بخشها و رده های مختلف خود برخوردار نباشند، نه تنها قادر به رفع این نیازها نخواهند بود؛ بلکه مشکلات بسیار دیگری را نیز موجب خواهند شد. ضعف مدیریت، کاهش سود، بروز خسارات جبران ناپذیری بر پیکره ی یک جامعه می گردد، تلاش های زیادی بی نتیجه خواهد ماند، حق افراد بی شماری تضییع شده و سرمایه عظیمی نیز به هدر خواهد رفت. نگاهی بر ائتلاف بی رویه ی منابع انسانی، مالی شان می دهد که اهمیت مدیریت در کشورهای توسعه نیافته و در حال توسعه، بسیار محسوس تر از هر جای دیگر است.

اگر چه مدیریت، مقوله ای توطهور نبوده و قدمتی به درازای تاریخ بشریت دارد، ولی با توجه به پیشرفت های روزافزون جوامع بشری در دهه های اخیر و همراه شدن آن با تحولات چشمگیر اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فردی، هر روز بر اهمیت آن، چه از نظر تئوری و چه از منظر عملی افزوده می شود و ضروری است که بیش از گذشته به آن پرداخته شود.

با توجه به آنچه ذکر گردید و از آنجا که امروزه رشته مدیریت یکی از مهمترین رشته های دانشگاهی محسوب شده و گرایش های آن نیز در کشور ما رو به افزایش است، انتشارات دارالفنون به عنوان یک ناشر فعال در عرصه کتب دانشگاهی و بالخصوص رشته مدیریت، رسالت خود می داند که با نشر و توزیع کتب معتبر در این رشته، به نشر دانش روز مدیریت پرداخته و بدین وسیله گامی مثبت در جهت رشد و اعتلای کشور عزیزمان بردارد. بدیهی است که یاری اساتید، صاحب نظران و خبرگان این حوزه، پشتوانه ای قوی برای ما در نیل به این هدف خواهد بود.

فهرست مطالب

بیشگفتار مولفین ۱۱

فصل اول: تعاریف و ابعاد سلامت سازمانی

۱-۱- مقدمه	۱۳
۲-۱- تاریخچه سلامت سازمانی	۱۵
۳-۱- تعاریف سلامت سازمانی	۱۵
۴-۱- ابعاد سلامت سازمانی	۱۶
۵-۱- منابع سلامت سازمانی	۲۱
۶-۱- سازمان سالم	۲۲
۷-۱- کارکردهای سازمان سالم	۲۵
۸-۱- ویژگی‌های یک سازمان سالم	۲۶
۹-۱- تعامل سلامت سازمانی با مدیریت دانش	۳۰
۱۰-۱- خلاصه فصل	۳۶

فصل دوم: سلامت سازمانی در سازمان

۱-۲- مقدمه	۳۷
۲-۲- سلامت سازمانی در آموزش و پرورش	۳۷
۳-۲- نقش مدیران در سلامت سازمانی مدارس	۳۸
۴-۲- پیمایش‌های سلامت سازمانی در مدارس	۳۹
۱-۴-۲- پیمایش‌های داخلی	۳۹
۲-۴-۲- پیمایش‌های خارجی	۴۵
۵-۲- پیمایش‌های سلامت سازمانی در دانشگاه‌ها	۴۸
۶-۲- پیمایش‌های سلامت سازمانی در ادارات	۴۹
۷-۲- خلاصه فصل	۵۰

فصل سوم: پیشایندهای سلامت سازمانی

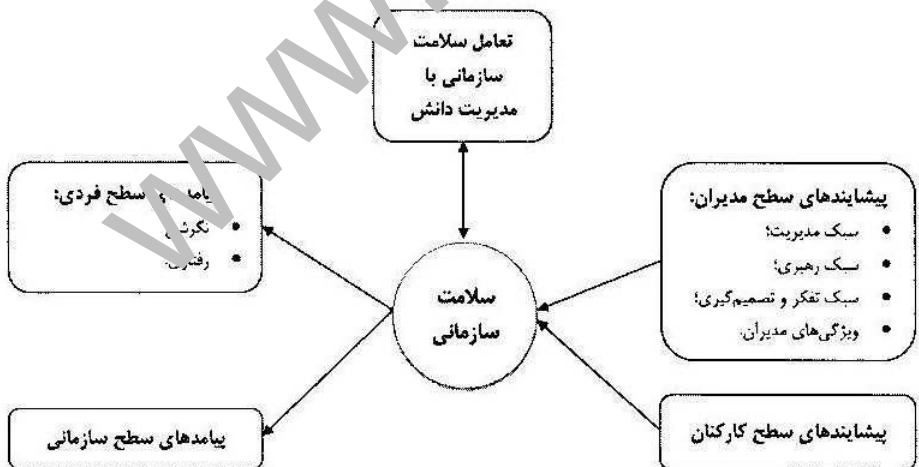
۵۳.....	۱-۳-۱- مقدمه
۵۳.....	۲-۳-۱- پیشایندهای سطح مدیران؛ سبک مدیریت
۵۳.....	۱-۲-۳- سبک مدیریت
۵۴.....	۲-۲-۳- سبک مدیریت و سلامت سازمانی
۵۶.....	۳-۲-۳- مدیریت سایبرنتیک
۵۷.....	۴-۲-۳- ویژگی‌های مدیریت سایبرنتیک
۵۹.....	۵-۲-۳- مدیریت، سایبرنتیک و سلامت سازمانی
۶۰.....	۳-۳-۱- پیشایندهای سطح مدیران؛ سبک رهبری
۶۰.....	۱-۳-۳- سبک رهبری
۶۰.....	۲-۳-۳- انواع سبک رهبری
۶۱.....	۱-۲-۳-۳- سبک رهبری تحول‌آفرین
۶۲.....	۲-۲-۳-۳- سبک رهبری تبادل‌گرا (اواهای یا تعامل‌گرا)
۶۳.....	۳-۲-۳-۳- سبک رهبری عدم وابسته
۶۳.....	۳-۳-۳- سبک رهبری و سلامت سازمانی
۶۵.....	۴-۳-۱- پیشایندهای سطح مدیران؛ سبک تفکر و تصمیم‌گیری
۶۵.....	۱-۴-۳- سبک تفکر مدیران و سلامت سازمانی
۶۶.....	۲-۴-۳- شیوه‌های تصمیم‌گیری
۶۷.....	۳-۴-۳- تصمیم‌گیری و سلامت سازمانی
۶۸.....	۵-۳-۱- پیشایندهای سطح مدیران؛ ویژگی‌های مدیران
۶۸.....	۱-۵-۳- مهارت‌های ارتباطی مدیران
۶۸.....	۲-۵-۳- هوش اخلاقی مدیران
۶۹.....	۳-۵-۳- کارآفرینی مدیران
۷۰.....	۴-۵-۳- فشار روان‌تنی مدیران
۷۱.....	۵-۵-۳- عملکرد مدیران
۷۴.....	۶-۳-۱- پیشایندهای سطح کارکنان
۷۴.....	۱-۶-۳- نگرش شغلی
۷۹.....	۲-۶-۳- معنویت در کار
۸۱.....	۷-۳- خلاصه فصل

فصل چهارم: پیامدهای سلامت سازمانی

۸۳.....	۱-۴-۱- مقدمه
---------	--------------

۸۳	۲-۴- پیامدهای سطح فردی؛ نگرشی.....
۸۳	۱-۲-۴- نگرش‌های مثبت کاری کارکنان.....
۸۷	۲-۲-۴- فرسودگی شغلی.....
۸۹	۳-۲-۴- رضایت شغلی.....
۹۰	۴-۲-۴- دلبستگی شغلی.....
۹۰	۵-۲-۴- تعهد سازمانی.....
۹۱	۳-۴- پیامدهای سطح فردی؛ رفتاری.....
۹۱	۱-۳-۴- رفتار سازمانی مدیران.....
۹۳	۲-۳-۴- کارآفرینی سازمانی.....
۹۶	۳-۳-۴- عملکرد کارکنان.....
۹۷	۴-۳-۴- رفتار شهروندی سازمانی.....
۹۹	۴-۴- پیامدهای سطح سازمانی.....
۹۹	۱-۴-۴- اثربخشی سازمانی.....
۱۰۰	۲-۴-۴- اثربخشی سازمانی و سلامت سازمانی.....
۱۰۳	۳-۴-۴- تاثیر سلامت سازمانی بر اثربخشی سازمانی.....
۱۰۴	۴-۴-۴- تاثیر سلامت سازمانی بر اثربخشی سازمانی.....
۱۰۵	۵-۴- خلاصه فصل.....
۱۰۹	منابع و مآخذ.....

توسعه و رشد هر جامعه در گرو داشتن سازمان‌های سالم است. مفهوم سلامت سازمانی به ما اجازه می‌دهد تصویر درستی از سالم بودن سازمان داشته باشیم. در سازمان‌های سالم، کارکنان متعهد، وظیفه‌شناس و سودمند هستند. با روحیه و عملکرد بالایی برخوردارند. افراد، با علاقه به محل کارشان می‌آیند و به کار کردن در این محل افتخار می‌کنند. اهداف مؤسسه بر اساس واقعیت‌ها، آینده‌نگری، عملکرد و برقراری نظم صورت می‌گیرد. قضاوت و خواسته‌های منطقی کارکنان سطوح پایین سازمان مورد توجه است و در سازمان تشریک مساعی وجود دارد و به سرعت در رفتارها کاملاً مشهود است. تصمیم‌گیری برای افزایش کارایی سازمان صورت می‌گیرد و کانال‌های ارتباطی باز است. موفقیت بالا در سازمان مشهود بوده و مدیریت و رهبری به صورت انعطاف‌پذیر در سازمان اعمال می‌شود. بنابراین سلامت سازمانی یک مفهوم تقریباً تازه‌ای است که شامل توانایی سازمان برای انجام وظایف خود به طور مؤثر و رشد و بهبود سازمان خواهد بود. با توجه به اهمیت مبحث سلامت سازمانی، این کتاب در چهار فصل به خوانندگان محترم ارائه می‌گردد. این فصول طبق الگوی زیر ارائه گردیده است.

مطابق با این الگو، فصل اول با عنوان تعاریف و ابعاد سلامت سازمانی به بیان تاریخچه، تعاریف، ابعاد، کارکردها و ویژگی‌های سلامت سازمانی می‌پردازد و در انتها تعامل سلامت سازمانی با مدیریت دانش را مورد

بررسی قرار می‌دهد. در فصل دوم به بررسی سلامتی سازمانی در سازمان‌های مختلفی نظیر آموزش و پرورش و مدارس، دانشگاه‌ها و ادارات پرداخته می‌شود. فصل سوم به بررسی پیشایندها و فصل چهارم نیز به بررسی پیامدهای سلامت سازمانی اختصاص داده شده است.

در یک دسته‌بندی از پیشایندهای سلامت سازمانی می‌توان این عوامل تاثیرگذار در سلامت سازمان را به دو دسته اصلی تقسیم‌بندی نمود که عبارتند از پیشایندهای سطح مدیران و سطح کارکنان. البته پیشایندهای سطح مدیران نیز مشتمل بر چهار دسته (سبک مدیریت، سبک رهبری، سبک تفکر و تصمیم‌گیری و همچنین ویژگی‌های مدیران) می‌باشند. مطابق با الگوی ارائه شده، پیامدهای سلامت سازمانی نیز در دو سطح فردی و سازمانی بررسی خواهند شد. شایان ذکر است که پیامدهای سلامت سازمانی در سطح فردی خود مشتمل بر پیامدهای نگرشی و رفتاری می‌باشند.

این کتاب قرار دارد مدیران را با مبانی سلامت سازمانی آشنا نماید. در این کتاب سعی شده است ماهیت سلامت سازمانی و آثار آن در اداره سازمان‌ها از ابعاد گوناگون تشریح شود. خواندن این کتاب به کلیه مدیران و پژوهشگران حوزه مدیریت، می‌تواند بسیار سودمند باشد. در پایان از تمامی اساتید و دانشجویان عزیز خواستاریم که در راستای هر چه بهتر شدن این مجله، نظرات خود را به ایمیل ja.faghihi@gmail.com ارسال نمایند.

مؤلف: سیمین نور - فاطمه خادمی

تابستان ۱۳۹۵